

Løsningsforslag – Cooper/McGillem kap. 1-1 til 1-6

Opg. 1-6.2

- a) $\Pr(A \cup B) = \Pr(A) + \Pr(B) - \Pr(A \cap B) = (13+4-1)/52 = 4/13.$
- b) $\Pr(A \cap B) = 1/52.$
- c) $\Pr(A \cup \bar{B}) = \Pr(A) + \Pr(\bar{B}) - \Pr(A \cap \bar{B}) = (4+39-3)/52 = 10/13.$
- d) $\Pr(A \cup C) = (4+1-0)/52 = 5/52.$
- e) $\Pr(B \cup C) = (13+1-1)/52 = 13/52 = 1/4.$
- f) $\Pr(A \cap C) = 0.$
- g) $\Pr(B \cap C) = 1/52.$
- h) $\Pr((A \cap B) \cup \bar{C}) = \Pr(\bar{C}) = 51/52.$
- i) $\Pr(A \cap (B \cap C)) = \Pr(\emptyset) = 0.$

Opg. 1-6.4

$$\Pr(\bar{A} \cup \bar{B}) = 1 - \Pr(\overline{\bar{A} \cup \bar{B}}) = 1 - \Pr(\bar{A} \cap \bar{B}) = 1 - \Pr(A \cap B).$$

Opg. 1-7.1

T_0 = Transmitted 0, R_0 = Received 0

T_1 = Transmitted 1, R_1 = Received 1

$$\Pr(T_0) = 0,4$$

$$\Pr(T_1) = 0,6$$

$$\Pr(R_1 | T_0) = 0,08$$

$$\Pr(R_0 | T_1) = 0,05$$

$$a) \Pr(T_0 | R_0) = \frac{\Pr(R_0 | T_0) \Pr(T_0)}{\Pr(R_0)} = \frac{\Pr(R_0 | T_0) \Pr(T_0)}{\Pr(R_0 | T_0) \Pr(T_0) + \Pr(R_0 | T_1) \Pr(T_1)} = \frac{(1-0,08) \cdot 0,4}{(1-0,08) \cdot 0,4 + 0,05 \cdot 0,6} = 0,9246$$

$$b) \Pr(T_1 | R_1) = \frac{\Pr(R_1 | T_1) \Pr(T_1)}{\Pr(R_1)} = \frac{\Pr(R_1 | T_1) \Pr(T_1)}{\Pr(R_1 | T_1) \Pr(T_1) + \Pr(R_1 | T_0) \Pr(T_0)} = \frac{(1-0,05) \cdot 0,6}{(1-0,05) \cdot 0,6 + 0,08 \cdot 0,4} = 0,9468$$

$$c) \Pr(\text{error}) = \Pr(R_0 | T_1) \Pr(T_1) + \Pr(R_1 | T_0) \Pr(T_0) = 0,05 \cdot 0,6 + 0,08 \cdot 0,4 = 0,062$$

Opg. 1-7.3

Lad hændelsen $A_i = \{\text{tryk på knap nr. } i\}$. Der er $n = 10$ knapper. Alle knapper antages lige sandsynlige, så $\Pr(A_i) = 1/n = 1/10$.

Lad hændelsen $B = \{\text{tryk på den knap, som aldrig virker}\}$. Så er $\Pr(B) = 1/10$, da der er 1 sådan knap.

Lad hændelsen $C = \{\text{tryk på en knap, som virker halvdelen af gangene}\}$. Så er $\Pr(C) = 2/10$, da der er 2 sådanne knapper.

Lad hændelsen $D = \{\text{knappen virker ikke}\}$.

Så er $\Pr(D|B) = 1$ og $\Pr(D|C) = \frac{1}{2}$.

$$\text{a) } \Pr(\{\text{Tryk på en knap, som ikke virker}\}) = \Pr((D \cap B) \cup (D \cap C)) = \Pr(D|B) \Pr(B) + \Pr(D|C) \Pr(C) = 1 \cdot \frac{1}{10} + \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{10} = \frac{2}{10} = \frac{1}{5}.$$

$$\text{b) } \Pr(\{\text{Tryk på den knap, som aldrig virker}\} | \{\text{Tryk på en knap, som ikke virker}\}) = \Pr(B | (D \cap B) \cup (D \cap C)) = \frac{\Pr(B \cap ((D \cap B) \cup (D \cap C)))}{\Pr((D \cap B) \cup (D \cap C))} = \frac{\Pr((B \cap (D \cap B)) \cup (B \cap (D \cap C)))}{\Pr((D \cap B) \cup (D \cap C))} = \frac{\Pr(B)}{\Pr((D \cap B) \cup (D \cap C))} = \frac{1/10}{2/10} = \frac{1}{2}.$$

c) Vi ønsker at beregne $\Pr(C | \{\text{Tryk på en knap, som virker}\})$. Dette kan vi gøre ud fra formelen for betinget sandsynlighed:

$$\Pr(C | \{\text{Tryk på en knap, som virker}\}) = \frac{\Pr(C \cap \{\text{Tryk på en knap, som virker}\})}{\Pr(\{\text{Tryk på en knap, som virker}\})}$$

Først observerer vi, at hændelsen $\{\text{Tryk på en knap, som virker}\}$, er det samme som komplementet til hændelsen $\{\text{Tryk på en knap, som ikke virker}\}$. Dermed får vi følgende mellemresultat:

$$\Pr(\{\text{Tryk på en knap, som virker}\}) = 1 - \Pr(\{\text{Tryk på en knap, som ikke virker}\}) = 1 - \frac{1}{5} = 4/5$$

Hvad så med hændelsen $C \cap \{\text{Tryk på en knap, som virker}\}$? Sandsynligheden for at udvælge en knap, som virker halvdelen af gangene er $\Pr(C) = 2/10$. Hvis vi både skal udvælge en sådan knap, og den samtidig skal virke, må vi have

$$\Pr(C \cap \{\text{Tryk på en knap, som virker}\}) = \frac{2}{10} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{10}$$

Så vi får

$$\Pr(C | \{\text{Tryk på en knap, som virker}\}) = \frac{\Pr(C \cap \{\text{Tryk på en knap, som virker}\})}{\Pr(\{\text{Tryk på en knap, som virker}\})} = \frac{1/10}{4/5} = 1/8.$$

Opg. 1-8.2

Pga. den indbyrdes uafhængighed, gælder der, at

$$\Pr(A \cap B) = \Pr(A) \Pr(B)$$

$$\Pr(A \cap C) = \Pr(A) \Pr(C)$$

$$\Pr(B \cap C) = \Pr(B) \Pr(C)$$

$$\Pr(A \cap B \cap C) = \Pr(A) \Pr(B) \Pr(C)$$

a) Vi skal vise, at $\Pr(A \cap (B \cup C)) = \Pr(A) \Pr(B \cup C)$:

$$\begin{aligned}\Pr(A \cap (B \cup C)) &= \Pr((A \cap B) \cup (A \cap C)) = \Pr(A \cap B) + \Pr(A \cap C) - \Pr(A \cap B \cap C) = \\ &= \Pr(A) \Pr(B) + \Pr(A) \Pr(C) - \Pr(A) \Pr(B) \Pr(C) = \Pr(A) [\Pr(B) + \Pr(C) - \Pr(B) \Pr(C)] = \\ &= \Pr(A) \Pr(B \cup C).\end{aligned}$$

Her har jeg brugt den distributive lov (se slides).

b) Vi skal vise, at $\Pr(A \cap (B \cap C)) = \Pr(A) \Pr(B) \Pr(C)$:

$$\Pr(A \cap (B \cap C)) = \Pr(A \cap B \cap C) = \Pr(A) \Pr(B) \Pr(C).$$

Her har jeg brugt den associative lov (se slides).

c) Vi skal vise, at $\Pr(A \cap (B - C)) = \Pr(A) \Pr(B - C)$:

$$\begin{aligned}\Pr(A \cap (B - C)) &= \Pr(A \cap (B \cap \bar{C})) = \Pr(A \cap B \cap (S - C)) = \Pr(A \cap B \cap S - A \cap B \cap C) = \\ &= \Pr(A \cap B) - \Pr(A \cap B \cap C) = \Pr(A) \Pr(B) - \Pr(A) \Pr(B) \Pr(C) = \Pr(A) \Pr(B) (1 - \Pr(C)) = \\ &= \Pr(A) \Pr(B) \Pr(\bar{C}) = \Pr(A) \Pr(B \cap \bar{C}) = \Pr(A) \Pr(B - C).\end{aligned}$$

Opg. 1-8.3

Først observerer vi, at $\Pr(A) = \frac{1}{2}$, $\Pr(B) = \frac{1}{2}$, $\Pr(C) = \frac{1}{2}$.

a) $\Pr(A \cap B) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = \Pr(A) \Pr(B).$

$$\Pr(A \cap C) = \Pr(A \cap \bar{B}) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = \Pr(A) \Pr(C).$$

$$\Pr(B \cap C) = \Pr(\bar{A} \cap B) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = \Pr(B) \Pr(C).$$

b) $\Pr(A \cap B \cap C) = \Pr(\emptyset) = 0 \neq \Pr(A) \Pr(B) \Pr(C).$

Opg. 1-9.1

Vi har, at $S_1 = \{1, 2, \dots, 6\}$, $S_2 = \{A, B, \dots, F\}$, $S = S_1 \times S_2$.

Antal mulige udfald er $|S| = |S_1| \times |S_2| = 6 \times 6 = 36$.

a) $\{(1, A); (1, B); \dots; (1, F); (2, A); \dots; (6, F)\}$

b) $K = \{(2, B); (4, B); (6, B); (2, C); (4, C); (6, C)\}$. Der er altså 6 mulige hændelser, svarende til K. Dermed er $\Pr(K) = 6/36 = 1/6$.

Opg. 1-10.1

De to hændelser er uafhængige, fordi udfaldet af den ene mands kast ikke påvirker udfaldet af den anden mands kast (og vice versa).

a) Ved kast med 3 mønter, er der $2^3 = 8$ mulige udfald. Af disse 8 udfald er der 3 udfald, hvor antallet af Heads er 2. Så sandsynligheden for at slå 2 Heads er $\Pr(2 \text{ Heads}) = 3/8$. Hvis begge mænd skal slå 2 Heads har vi en *simultan* hændelse. På grund af uafhængigheden får vi $\Pr(\text{Begge mænd slår 2 Heads}) = \Pr(2 \text{ Heads}) \times \Pr(2 \text{ Heads}) = 3/8 \times 3/8 = 0,1406$.

Binomialformlen:

Vi kan også bruge binomialformlen til at beregne sandsynligheden for at en af mændene slår 2 Heads. Vi antager, at mønten er fair, så sandsynligheden for at slå Heads i et kast er $\Pr(H) = p = 1/2$, og sandsynligheden for at slå Tails i et kast er $\Pr(T) = q = 1/2$. Mønten kastes $n = 3$ gange, og vi er interesseret i sandsynligheden for, at Heads forekommer $k = 2$ gange. Jeg indsætter nu i formel 1-29:

$$p_n(k) = \frac{n!}{k! \cdot (n-k)!} \cdot p^k \cdot q^{n-k} = \frac{3!}{2! \cdot (3-2)!} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^2 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{3-2} = \frac{6}{2} \cdot \frac{1}{4} \cdot \frac{1}{2} = 3 \cdot \frac{1}{8}$$

b) Simultan sandsynlighed: $\Pr(\{\text{En mand har ingen Heads}\}, \{\text{En mand har 3 Heads}\}) = \Pr(\{\text{En mand har ingen Heads}\}) \times \Pr(\{\text{En mand har 3 Heads}\}) = 1/8 \times 1/8 = 0,0156$.

Opg. 1-10.2

a) Vi har, $\Pr(\{\text{Spiller 1 vinder}\}) = \Pr(\{\text{Spiller 2 vinder}\}) = 1/2$.

$$p_7(4) = \frac{7!}{4! \cdot (7-4)!} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^4 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{7-4} = 0,2734$$

$$p_9(5) = \frac{9!}{5! \cdot (9-5)!} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^5 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{9-5} = 0,2461$$

Svar: 4 sejre ud af 7 spil er mere sandsynligt.

b) Sammensat hændelse:

$$\Pr(\{\text{mindst 4 sejre ud af 7 spil}\}) = p_7(4) + p_7(5) + p_7(6) + p_7(7) = 0,5$$

hvor jeg selvfølgelig har regnet hver af binomialsandsynlighederne ud...

$$\Pr(\{\text{mindst 5 sejre ud af 9 spil}\}) = p_9(5) + p_9(6) + p_9(7) + p_9(8) + p_9(9) = 0,5$$

Svar: Sandsynligheden er den samme.

Opg. 1-10.6

Fra opg. 1-7.1 ved vi, at sandsynligheden for at modtage en fejl er $\Pr(\text{error}) = 0,062$.

a) Vi sender $n = 6$ bits og ønsker at beregne sandsynligheden for at modtage $k = 0$ fejl.

$$p_6(0) = \frac{6!}{0! \cdot (6-0)!} \cdot (0,062)^0 \cdot (1 - 0,062)^{6-0} = 0,6811$$

b) Vi sender $n = 6$ bits og ønsker at beregne sandsynligheden for at modtage $k = 1$ fejl.

$$p_6(1) = \frac{6!}{1! \cdot (6-1)!} \cdot (0,062)^1 \cdot (1 - 0,062)^{6-1} = 0,2701$$

c) Vi sender $n = 6$ bits og ønsker at beregne sandsynligheden for at modtage mere end 1 fejl.

$$\begin{aligned}\Pr(\text{mere end 1 error}) &= p_6(2) + p_6(3) + p_6(4) + p_6(5) + p_6(6) \\ &= 1 - p_6(0) - p_6(1) = 0,0487\end{aligned}$$

Her har jeg udnyttet komplement reglen.

d) Vi sender $n = 6$ bits og ønsker at beregne sandsynligheden for at modtage 1 eller flere fejl.

$$\begin{aligned}\Pr(1 \text{ eller flere error}) &= p_6(1) + p_6(2) + p_6(3) + p_6(4) + p_6(5) + p_6(6) \\ &= 1 - p_6(0) = 0,3189\end{aligned}$$